

Horst Teltschik
329 sorsfordító nap
Antall József Tudásközpont, 336 oldal, 3500 Ft

A német újraegyesülés minden bizonnyal a századvég második legfontosabb fejleménye volt, azt a geopolitikai és történelmi jelentőségében csak a Szovjetunió 'bársonyos' összeomlása múlja felül. Ugyanezek a század második felének legnagyobb rejtélyei is: hogyan történhetett meg a hirtelen és egyáltalán nem várható bekövetkezésük.

Horst Teltschik az újraegyesülés folyamatában a Német Szövetségi Köztársaságot vezető Helmut Kohl kancellár egyik legközelebbi munkatársa, kül- és biztonságpolitikai tanácsadója volt, s e folyamat egyik meghatározó szereplője. Régi, bizalmas munkatárs: a fülszöveg is elmondja, hogy 1972-től az akkor Rajna-vidék-Pfalz tartomány miniszterelnöki tisztét betöltő Kohl tanácsadója, 1982-től a Kohl kancellár Szövetségi Kancellári Hivatalában a külügyi és biztonságpolitikai osztály vezetője, s az újraegyesülés folyamatában a nemzetközi egyeztetések egyik főtárgyalója. Egyike azon viszonylag keveseknek, akik a legtöbbit láthatták a kulisszák mögötti folyamatokból, amelyek során és eredményeként megszületett a szembenálló geopolitikai hatalmi rendszerekbe besorolt két Németország egyesülése – ami valójában az NDK beolvadását jelentette a Német Szövetségi Köztársaságba. Többszörösen is valószí-

329 sorsfordító nap

Dr. Osman Péter könyvajánlója

nűtlen fejlemény volt ez, hiszen nem csak az kellett hozzá, hogy a Szovjetunió elengedje ezt a kiemelt fontosságú 'szövetéséget', hanem az is, hogy a Nyugat országai megkockáztassák Németország ebből következő nagyarányú megerősödését, amit sokak elleneztek a legmagasabb politikai szférákban. Hogy ez mekkora tényleges gazdasági és geopolitikai erő létrejöttét hozta, azt napjainkban nagyon is érezzük.

Beszámolója a nagybetűs Történelem részletes krónikája, amelyet az abban kulcspozícióban dolgozó politikus csupán keveseknek megadatott betekintési lehetősége tesz csaknem egyedülállóan nagy információ értékűvé.

Előszavában utal rá, hogy nem igazán lehet e folyamat kezdőpontját meghatározni, s „E könyv szerzője ezért úgy döntött, hogy 1989. november 9-én kezd el a történetet, azon a napon, amikor megnyitották a berlini falat. Beszámolóját pedig a német egység napján, 1990. október 3-án zárja le.”

Könyve tartalmáról így szól: „Így tehát a szerző erre a 329 napra összpontosít, és beszámol a Szövetségi Kancellári Hivatalban zajló napi munkáról, amelyet személyesen is átélhetett és alakíthatott.” Szerkezete a hagyományos naplóé: dátum szerint napról napra jegyzi fel az esemé-

nyeket, s azok mozgatóerőit. Ezt Teltschik tíz fejezetre tagolja. Sokatmondó címeik: Megnyílt a fal – Kohl tízpontos terve – Az NDK az összeomlás szélén (Kohl ugyanabban a sorozatban megjelent, ugyanezt az időszakot tárgyaló memoár-kötetéből is tudjuk, hogy – bármily meglepő is ez – kifejezetten nagy veszélyt jelentett mind a Német Szövetségi Köztársaságra, mind az egyesülésre, hogy az NDK gyorsan összeomlik, s ezzel káoszt teremt. A Kohl-kormányzat igen sajátos együttműködésben dolgozott az NDK vezetésével annak érdekében, hogy ez ne történhessék meg.) – Szabad jelzés Moszkvában. (1990. február 10.: Kohl és Genscher külügyminiszter Moszkvába utazik, ahol döntő szovjet állásfoglalás születik.) – Kényes kérdések: NATO, Neisse, szomszédok (azaz az egyesült Németország NATO tagsága, és az Odera-Neisse határ sérthetatlensége) – A Nyugat megbékél az egységgel – Hitelek és együttműködés mint katalizátorok (Németország gazdasági segítséget ad a Szovjetunióknak a peresztrojka továbbviteléhez, s az NDK elvesztése okozta problémák enyhítésére.) – Három csúcstalálkozó pozitív üzenetei – A moszkvai csoda (1990. július 15.-16. Kohl-Gorbacsov tárgyalás Moszkvában) – Diplomáciai utójáték.